

فراوانی حضور و تراکم گونه های غالب و مضر در محدوده استقرار قفس های پرورش ماهی در

منطقه جنوبی دریای خزر

آسیه مخلوق^{۱*}، حسن نصراله زاده ساروی^۲، علیرضا کیهان ثانی^۳، مجید ابراهیم زاده^۴، مرضیه رضایی^۵

۱، ۲، ۳، ۴، ۵ - پژوهشکده اکولوژی دریای خزر، موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج

کشاورزی، صندوق پستی ۹۶۱،

* نویسنده مسئول: asieh_makhlough@yahoo.com

چکیده

وقوع شکوفایی جلبک های مضر و سمی در دریای خزر منجر به مطالعات در خصوص جلبک های دارای پتانسیل شکوفایی در این اکوسیستم گردید. در سال های اخیر فعالیت های آبی پروری در دریای خزر (منطقه نوشهر) شکل گرفته و رو به توسعه است. با توجه به اثرات متقابل آبی پروری و شکوفایی، هدف مقاله حاضر بررسی گونه های دارای پتانسیل شکوفایی اختصاصاً در منطقه نوشهر می باشد. نتایج نشان داد که بیش از ۷۰ درصد از گونه های غالب در فصول مختلف از سال های مورد مطالعه دارای پتانسیل ایجاد خطرات زیستی و زیست محیطی بصورت مستقیم و غیر مستقیم هستند. مقایسه درصد فراوانی حضور و درصد تراکم گونه های غالب نشان می دهد که هر چند درصد تراکم گونه های غالب و شاخص گونه ای در فصول مختلف دارای تفاوت بود، ولی بیشتر گونه ها در فصول مختلف با تراکم کم حضور داشتند و ممکن است که در صورت فراهم شدن شرایط مناسب (بخصوص دما و غذا) در فصول مختلف افزایش یابند. چنانکه گونه سمی و مضر (*Pseudonitzschia seriata*) علاوه بر تثبیت در فصل زمستان، دوره افزایش تراکم آن به پاییز نیز گسترش یافت. دوره های زمانی افزایش تراکم تعدادی از گونه های مضر و سمی از قبیل *Pseudonitzschia seriata*، *Cerataulina pelagica* و *Oscillatoria* با دوره آبی پروری در دریای خزر مطابقت دارد، لذا ضروری است که به منظور پیشگیری از حوادث نامطلوب اکولوژیکی و اقتصادی، پایش منظم فیتوپلانکتون صورت گیرد و روش های اجرایی (از قبیل میزان ورودی مواد مغذی به اکوسیستم) به منظور کنترل جمعیت انواع مضر فیتوپلانکتون صورت پذیرد.

کلمات کلیدی: فیتوپلانکتون، شکوفایی، آبزی پروری، نوشهر، دریای خزر